

Politik for ansvarlige investeringer

SPAREKASSEN
KRONJYLLAND

1 Formål og målgruppe

Politikken for ansvarlige investeringer har til formål at sætte rammen for Sparekassen Kronjyllands arbejde med bæredygtige investeringer og miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold, (også kaldet ESG – Environmental, Social og Governance) herunder hvordan bæredygtighedsrisici integreres i investeringsbeslutningsprocessen og investeringsrådgivningen. Politikken finder anvendelse på alle investeringer, som Sparekassen rådgiver om, og på Sparekassens egne investeringer i værdipapirer (egenbeholdningen). Politikken gælder for alle aktivklasser. For nogle aktivklasser gælder dog særlige forhold, hvorfor statsobligationer, realkreditobligationer og alternative investeringer forklares særskilt i politikken.

2 Sparekassen Kronjyllands tilgang til ansvarlig investering

I Sparekassen Kronjylland fokuserer vi på at investere ansvarligt gennem integration af bæredygtighed. Vi har i de investeringer, vi rådgiver om, samt Sparekassens egenbeholdning, fokus på at leve op til de FN-støttede principper for ansvarlige investeringer (UN PRI) samt Finans Danmarks branch anbefaling vedrørende minimumshåndtering af bæredygtighed. Dette medfører, at der er selskaber og sektorer, der vil blive valgt fra som investeringsmulighed.

2.1 Bæredygtighedsrisiko

Risiko er et væsentligt element i forhold til Sparekassens investeringsbeslutninger. Der kan for eksempel være tale om finansielle risici som markeds-, rente- og -likviditetsrisiko men også bæredygtighedsrisiko. Bæredygtighedsrisiko er risikoen for at en virksomheds værdi, indtjening og afkast påvirkes negativt af en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed.

Bæredygtighedsrisici kan inddeles i fire grupper.

Den første gruppe er fysiske risici, der relaterer sig til klimaforandringer, som samlet set kan påvirke en virksomheds værdi negativt. Det kunne eksempelvis være ekstreme vejrhændelser, herunder hedebølger, oversvømmelser, skovbrande eller storme. Der kan også være tale om vedvarende skift i klimaet, så som ændringer i nedbør, øget vandstand og stigende gennemsnitstemperaturer, hvor konsekvensen kan være tab af økosystemer, ørkendannelse eller vandmangel. De fysiske risici kan også være miljøhændelser, som for eksempel olie- eller kemikalieudslip til jord, vand eller luft.

Den anden gruppe er risici, der relaterer sig til *transitionsrisici*, som de berørte selskaber står overfor som følge af klimaforandringerne. Det kan f.eks. være behovet for udvikling af nye forretningsmodeller, som følge af udviklingen i politiske mærkesager og heraf ny regulering, afgifter samt teknologiskift og forbrugeradfærd.

Den tredje gruppe er risici, der er forbundet til *sociale faktorer* f.eks. overtrædelse af menneskerettigheder, dårlige arbejdsvilkår, børnearbejde, sundheds-spørgsmål, ulighed og diskrimination.

Den fjerde gruppe er risici knyttet til *ledelsesrelaterede faktorer*, der relaterer sig til eksponeringer mod aktiviteter, som potentielt påvirkes negativt af personale- eller ledelsesmæssige forhold, f.eks. korruption, bestikkelse, interessekonflikter eller skatteforhold.

2.2 Udvælgelse af samarbejdspartner

Vores samarbejdspartnere og produktleverandører på investeringsområdet vælges ud fra nogle fastsatte kriterier, herunder at vores kunders formue investeres ansvarligt. Sparekassen lægger vægt på, at samarbejdspartneren:

- Til enhver tid stræber efter at leve op til Finans Danmarks Branch anbefaling vedrørende minimumshåndtering af bæredygtighed
- Integrerer miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold i investeringsanalyser- og beslutningsprocesser
- Er en aktiv ejer og indarbejder miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold i politikker vedrørende ejerskab og i den praktiske håndtering af investeringerne
- Søger at opnå åbenhed om miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold fra de selskaber, der investeres i.

For at sikre, at vores samarbejdspartnere opfylder disse kriterier, er vi løbende i dialog med de forskellige samarbejdspartnere, hvor en ansvarlig investeringspolitik er et fast punkt på agendaen.

2.3 Screening af investeringer

Ordentlighed er en af Sparekassens kerneværdier, og vi forventer af vores samarbejdspartnere, at de identificerer selskaber med potentielle bæredygtig-

hedsrisici og eventuelt opstiller investeringsrestriktioner over for bestemte industrier. Det samme gør Sparekassen.

Det kunne være en normbaseret screening af selskaber, hvor der sigtes mod at identificere brud på FN's Global Compact-principper om menneskerettigheder, arbejdsforhold, miljøbeskyttelse og bekæmpelse af korruption. For investeringer eller selskaber, som har et bekræftet brud på én eller flere internationale normer, kræver Sparekassen, at vores samarbejdspartnere enten:

- **Indleder en dialog med selskabet med henblik på at få selskabet til at tage ansvar for bruddet og ændre adfærd, eller**
- **Ekskluderer selskabet fra investeringsuniverset.**

Det skal fremgå af samarbejdspartneres politik for ansvarlige investeringer, hvilken proces der anvendes. Udover den normbaserede screening forventer vi, at vores samarbejdspartnere foretager en aktivitetsbaseret screening. Konkret betyder det, at vores samarbejdspartnere som minimum skal ekskludere selskaber, der agerer inden for:

- **Kontroversielle våben herunder klyngevåben, kemiske og biologiske våben, landminer, våben til beriget uran, laservåben hvis formål er at forårsage blindhed, våben hvis formål er at gøre skade via fragmenter, som ikke kan opdages via røntgen, samt atomvåben, der ikke er omfattet af Traktaten om ikke-spredning af kernevåben.**

I Sparekassen benytter vi analysebureauet MSCI til aktivitetsbaseret og normbaseret screening og udarbejder på den baggrund, minimum en gang årligt, en intern rapport for SparKron Invest. Det forventes, at samarbejdspartnere offentliggør, hvilke selskaber de har ekskluderet samt årsagerne hertil. Hvis samarbejdspartnere har yderligere aktivitetsbaseret screening inden for eksempelvis fossile brændstoffer forventes det, at samarbejdspartneren er transparent omkring dette.

2.4 Værdipapirer omfattet af EU-sanktioner

Udover den aktivitetsbaserede screening investerer Sparekassen ikke i værdipapirer omfattet af EU-sanktioner, hvilket Sparekassen har en proces, der

sikrer. Vi kræver ligeledes, at de forvaltere, vi investerer i, har processer, der sikrer, at de ikke investerer i værdipapirer omfattet af EU-sanktioner.

Hvis en myndighed placerer et værdipapir på EU-sanktionslisten, forventer Sparekassen at forvalter sælger papiret så snart det er muligt. Sparekassen har en løbende dialog med forvalteren for at sikre dette.

Som en del af Sparekassens proces indhenter vi bekræftelse fra forvalterne på, at de har processerne på plads.

2.5 Statsobligationer

Selv om obligationer ikke giver ret til at udøve aktivt ejerskab og engagement, er det Sparekassens ambition at investere ansvarligt i statsobligationer. Det betyder, at investeringer i statsobligationer sker i henhold til internationale konventioner og at vi ikke investerer i lande, der er mål for sanktioner og som ikke overholder menneskerettighederne. Konkrete eksempler på bæredygtighedsrisici, der knytter sig til statsobligationer, er forhold som eksempelvis korruption, ustabile politiske regimer, landets involvering i krigshandlinger, brud på menneskerettigheder og manglende efterlevelse af demokratiske grundprincipper.

I investeringsprocessen vurderer vi graden af demokrati og menneskerettigheder gennem organisationen Fund For Peace (FFP).

Direkte investering i Statsobligationer

Følgende punkter skal være overholdt, når Sparekassen investerer i statsobligationer:

- **Der må ikke investeres i statsobligationer i lande, der er omfattet af EU-sanktioner mod finansielle transaktioner.**
- **FFP vurderer hvert år lande på indikatorer i tre grupper: sociale, økonomiske og politiske/militære og inddeler landene i 11 kategorier. Hvis et land tilhører de to laveste kategorier (High Alert og Very High Alert), investerer Sparekassen som udgangspunkt ikke i statsobligationer fra det pågældende land, medmindre Sparekassens Komite for Ansvarlige Investeringer godkender dette. Resultaterne gennemgås som udgangspunkt en gang årligt.**

Investering i statsobligationer via fonde:

Politikken for investeringer i statsobligationer bliver vurderet en gang årligt. Politikken skal leve op til de krav og forventninger Sparekassen har til direkte investering (se ovenfor). Det kan særligt give udfordringer ved investeringer i mindre udviklede lande (Emerging og Frontier Markets). Hvis forvalteren ikke lever op til vores krav og forventninger om investering i statsobligationer, vil Sparekassen gå i dialog om salg af eventuelle problemfyldte statsobligationer. Bliver tvisten ikke løst, skal afdelingen sælges.

2.6 Realkreditobligationer

Investering i danske realkreditobligationer er en unik finansieringsform og aktivklasse. Den gør langsigtet finansiering tilgængelig for danske husejere, landbrug og virksomheder. Forudsætningen er pant i fast ejendom, en fast ejendom som har høj international standard. De danske boliger skal leve op til energistandard, der er blandt de mest krævende i verden. De danske landbrug opererer under danske miljøkrav, der på flere områder overgår de Europæiske miljøkrav. Danske virksomheder er blandt de mest bæredygtige virksomheder i verden.

Ved investering i realkreditobligationer er der en række særlige bæredygtighedsrisici, der knytter sig til det ejendomsmarked realkreditobligationerne understøtter finansieringen af. Låntagere i ejendomme med et højt energiforbrug er eksempelvis mere udsatte for stigende energipriser. Dette medfører en risiko for, at ejendommene og dermed realkreditinstitutternes pant falder væsentligt i værdi.

2.7 Alternative investeringer

Investeringer i aktiver, der ikke er noterede aktier eller obligationer, er i denne politik alternative investeringer. Det kunne f.eks. være direkte investeringer i infrastruktur såsom veje, broer, lufthavne, kloaker, vindmøller, m.v., men også investeringer i ejendomme.

I forhold til disse aktivtyper gælder der nogle særlige forhold ift. varetagelsen af bæredygtighedsrisici bl.a. på grund af den illikvide natur af investeringerne. For alternative investeringer, vil de relevante bæredygtighedsrisici typisk fordele sig på *fysiske risici*, der relaterer sig til klimaforandringer, f.eks. oversvømmelse, øget nedbør eller tørke, og risici forbundet med *omstillingen* til en mere bæredygtig teknologi.

For alternative investeringer, der omhandler ejendomme, vil konkrete bæredygtighedsrisici være knyttet til ejendommens energiforbrug, de anvendte byggematerialer, det efterfølgende arbejdsmiljø for bygningens brugere samt arbejdstagernes arbejdsvilkår i selve byggeprocessen.

2.8 Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er bredt anerkendt som et effektivt værktøj til at gøre en positiv forskel i samfundet og forbedre det langsigtede risikosterede afkast. Ved at inkorporere aktivt ejerskab i investeringsprocessen kan kunderne have tillid til, at Sparekassen gør sit til at påvirke virksomheder til at tilpasse sig bredere samfundsmål og agerer mere ansvarligt – samtidig med at vi bidrager til højest mulige risikosterede afkast til kunderne. Gennem aktivt ejerskab kan vi minimere risici relateret til bæredygtighedsrelaterede forhold samt finansielle risici for kunderne, efter investeringen er foretaget.

Sparekassen udøver aktivt ejerskab ved at anvende sine stemmerettigheder og ejerandele aktivt til at bevare og udvikle kundernes værdi og fremme selskabernes langsigtede værdiskabelse og påvirke virksomhederne i en mere bæredygtig retning. Der føres tilsyn med at vores investeringer via fonde er i overensstemmelse med Sparekassens politik for ansvarlige investeringer i relation til vores værdipapirfonde SparKron Invest.

Strategien for vores aktive ejerskab i aktieselskaber tager udgangspunkt i de 10 principper i FN's Global Compact og opdeles i følgende områder:

- **Miljø og klima**
- **Medarbejderforhold**
- **Ansvarlig investering**
- **Anti-korruption og -hvidvask**
- **Lokalt engagement**

I første omgang følger Sparekassen udviklingen i ovenstående områder for hver investering. I tilfælde af en negativ udvikling går Sparekassen i dialog med virksomheden om, hvordan den negative udvikling bliver vendt. Sparekassen fokuserer indsatsen omkring selskaber med en høj ESG-risiko, samt selskaber hvor Sparekassens ejerandel er af betydelig karakter. Interaktion er et vigtigt redskab, og derfor samarbejder vi med andre investorer om

at fremme bedre selskabsledelse, risikostyring og resultater på en lang række ESG-relaterede emner.

Som et supplerende værktøj tilstræber Sparekassen at stemme på generalforsamlinger i de selskaber, der er indeholdt i Sparekassens porteføljer, f.eks. i SparKron Invest. Stemmeafgivelse sker i henhold til Sparekassens etiske principper og med fokus på ESG.

Hvis Sparekassens aktive påvirkning af selskaber, der ikke handler i overensstemmelse med vores etiske principper samt FN's Global Compact, ikke fører til en konstruktiv dialog eller en forbedring, vil investeringen blive solgt under hensyntagen til, at eksekveringen sker på en investeringsmæssigt forsvarlig måde og under de givne markedsforhold.

Når Sparekassen udøver aktivt ejerskab, kan der opstå tilfælde af interessekonflikter overfor virksomheder, der har status som kunder eller konkurrenter, eller hvor virksomheden er direkte eller indirekte repræsenteret i den institutionelle investors ledelse. Viser en gennemgang af for eksempel virksomhedens dagsorden på generalforsamlingen, at der er interessekonflikter, vurderes det, hvor i Sparekassens organisation der skal træffes beslutning om, hvordan interessekonflikten håndteres. Den mulige interessekonflikt nedskrives og arkiveres.

For SparKron Invest udarbejdes der for eksempel årligt ansvarlige investeringsrapporter, der identificerer, om der er direkte investeringer, der ikke overholder internationale love. Der kan til enhver tid indhentes dokumentation omkring stemmeafgivelse for aktieselskaber i SparKron Invest.

Investeringer i fonde

Sparekassen forventer, at de forvaltere, vi investerer i, er aktive ejere. Derfor indhentes fondenes politik for ansvarlig investering herunder ESG og aktiv ejerskabspolitik. Sparekassen følger op på, om der stemmes årligt ved at indhente forvalternes stemmerapporter.

2.9 Politikkens betydning for afkastet

Sparekassen ser ordentlighed og ansvarlighed i investering gående hånd-i-hånd med virksomhedernes langsigtede værdiskabelse. Sparekassen tror på, at virksomheder, der driver deres aktiviteter ordentligt med henblik på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) forhold, skaber mest værdi.

Set i historisk perspektiv fra år 2013-2022 har MSCI World ESG præsteret højere end det tilsvarende MSCI World.

Sparekassen tror derfor på, at der kan skabes et højere langsigtet afkast til kunderne, når bæredygtighed integreres i investeringsprocessen og investeringsrådgivningen.

2.9.1 Sparekassens vurdering af indvirkningen af bæredygtighedsrisici på værdien af Sparekassens egne investeringer

Det er Sparekassens opfattelse, at det er komplekst at opgøre sandsynligheden for at identificerede bæredygtighedsrisici indtræffer og dermed også komplekst at opgøre indvirkningen på Sparekassens investeringer. Komplexiteten skyldes blandt andet at der både kan være lande-, sektor- og -virksomhedsspecifikke bæredygtighedsrisici, der kan relatere sig til en virksomheds forretningsmodel eller en virksomheds fysiske placering.

Sparekassens egenbeholdning er en diversificeret portefølje med forskellige underliggende værdipapirer og derfor er der en sandsynlighed for, at et eller flere værdipapirer bliver påvirket negativt af bæredygtighedsrisici. Egenbeholdningen består hovedsageligt af obligationer og som beskrevet tidligere mitigerer Sparekassen bæredygtighedsrisicis indvirkning heri, eksempelvis sociale og ledelsesrelaterede bæredygtighedsrisici ved ikke at investere i statsobligationer i lande, som scorer lavt i FFP's vurderinger.

Sparekassen vurderer derfor, at det ikke er sandsynligt at bæredygtighedsrisici vil have en væsentlig negativ indvirkning på værdien af Sparekassens investeringer inden for det kommende år

Sparekassen arbejder løbende med at blive bedre til at måle bæredygtighedsrisici og indvirkningen af dette på værdien af de investeringer, som foretages af Sparekassens egenbeholdning.

3 Hvordan integrerer Sparekassen bæredygtighedsrisici i investeringsrådgivningen

I Sparekassen integrerer vi bæredygtighedsrisici i vores investeringsrådgivning om finansielle produkter, som f.eks. SparKron Invest, Letpension og Lokal Puljeinvest.

Når Sparekassen yder investeringsrådgivning til kunderne, sikrer vi, at kunderne er bevidste om den risiko, de påtager sig ved investering. Vi hjælper kunderne med at beskytte deres investeringer mod begivenheder og forhold, der kan have væsentlig negativ indvirkning på værdien af deres investeringer.

Investeringsrådgivningen sker via et rådgivningsværktøj, hvor afdækning af kundens bæredygtighedspræferencer er et supplement til kundens egnethedstest.

På baggrund af svarene i kundens egnethedstest får kunden anbefalet et produkt. Produktets bæredygtighedsegenskaber kan afvige fra kundens bæredygtighedspræferencer, men kunden vil i disse tilfælde blive oplyst herom.

Der udarbejdes i forbindelse med investeringsrådgivningen en investeringsaftale. Investeringsaftalen indeholder alle relevante dokumenter omkring aftalen og værdipapirerne, herunder information om bæredygtighedsrisici.

4 Organisering, løbende opdatering af politikken og rapportering

Bestyrelsen i Sparekassen godkender Sparekassens politik for ansvarlige investeringer. Sparekassen har endvidere en Komite for Ansvarlige Investeringer, der mødes fire gange årligt for at træffe beslutning om udførelse af aktivt ejerskab, eventuel eksklusion og videreudvikle integrering af bæredygtighed i investeringsprocessen. Afdelingsdirektør for Treasury er formand for komiteen, der i øvrigt består af repræsentanter fra Forretningsudvikling, Markedsføring, Treasury og Markets.

Sparekassen udgiver én gang årligt en redegørelse for samfundsansvar, som offentliggøres i forbindelse med årsrapporten.

Sparekassen har løbende fokus på at investere ansvarligt og at integrere bæredygtighedsrisici i investeringsprocesserne, da Sparekassen ønsker at bidrage til samfundet og miljøet og samtidig skabe langsigtede afkast for kunderne. Politikken for "Ansvarlige investeringer" vil løbende blive opdateret, dog minimum én gang årligt.

Politikken er senest godkendt af Sparekassens bestyrelse i november 2022.

Version	Dato	Beskrivelse
1.0	10. marts 2021	Offentliggørelse af "Politik for integration af bæredygtighedsrisici"
2.0	03. juni 2022	Der er blevet foretaget en større gennemskrivning af politikken, hvor en række eksisterende afsnit er blevet udvidet. Derudover er der indsat et nyt afsnit med konkrete eksempler på bæredygtighedsrisici og i forlængelse heraf nye afsnit, hvor vi konkret forholder os til bæredygtighedsrisici knyttet til statsobligationer, realkreditobligationer og alternative investeringer. I forhold til beskrivelsen af hvordan vi i pengeinstituttet integrerer bæredygtighedsrisici i vores investeringsbeslutningsproces og ved investeringsrådgivning, bygger vores tilgang fortsat på screening af investeringer, aktivt ejerskab via stemmeafgivning og dialog samt i yderste konsekvens eksklusion. Alle afsnit herom er dog udvidet med mere konkrete oplysninger om, hvilke tiltag der udføres under de enkelte punkter. Derudover fremgår det mere detaljeret, hvilke fokusområder pengeinstituttet lægger vægt på ved udvælgelsen af samarbejdspartnere og produktleverandører.
2.1	23. november 2022	Der er foretaget en større gennemskrivning af politikken, hvor strukturen og en række eksisterende afsnit er blevet tilpasset og præciseret.

		<p>Sparekassen har tilføjet afsnit 1. Formål og målgruppe som et nyt punkt i politikken, der giver en introduktion til formålet med politikken.</p> <p>Der er indsat et afsnit om hvordan bæredygtighedsrisiko kan påvirke Sparekassens investeringer negativt. Derudover har Sparekassen i et nyt afsnit præciseret hvordan Sparekassen integrerer bæredygtighedsrisici i investeringsrådgivningen.</p> <p>Sparekassen har i et nyt afsnit 4. "Organisering, løbende opdatering af politikken og rapportering" beskrevet hvilke opgaver komite for ansvarlige investeringer løser.</p>
--	--	---